







# Za čast in poštenje

(ROMAN)

Escorval je zdajci opazil žepno puško v roki Lacheneurja. Zažgal je kup slame pred hišo in zagnal goreči sveženj na streho, ki je bila s slamo pokrita in pri tem skoro divje kričali:

"Kocka je vržena! To naj vam bo v dokaz, da se jaz ne umaknem!"

Pet minut pozneje je bila vsa hiša v plamenih.

V daljavi sta v dela duhovnik in Escorval, kako so razsvetljena okna trdnjave v Montaignacu od ognja, in na vsakem hribu se je ob istem času pokazal enak ogenj.

Dežela se je odzivala signalu Lacheneurja.

## Dvajseto poglavje

"Potom njega bomo lahko videli in slišali vse, kar se godi v sovražnikovem taborišču," je dejal Lacheneur. "Markiz de Sairmeuse bo naš vohun."

In v resnici je postal vohun, ne vedoč, za kaj ga izkoriščajo. Začel je zopet dnevno prihajati v hišo. Bilo je v decembru in česte so bile strašne, toda niti dež, sneg ali blato niso mogli zadržati Martiala od njegovih obiskov.

Navadno je prihajal ob deseti uri zjutraj, vsedel se na stol v bližini ogromnega ognjišča in z Marie-Anne sta govorila celo uro.

Ona je bila dozdevno jako zainteresirana v dogodke v Montaignacu, in on ji je pripovedoval vse, kar je vedel.

Včasih sta bila sama.

Lacheneur, Chanlouineau in Jean so tavalj po deželi s svojim blagom. Obrt je napredovala tako dobro, da je Lacheneur lahko kupil konja, da je hitreje potoval iz kraja v kraj.

Toda navadno je bil pogovor Martiala vedno prekinjen po obiskovalcih. V resnici je bilo skoro sumljivo, ko je opazoval, koliko kmetov prihaja v hišo Lacheneurja. Prihajali so skoro v procesijah. In s skoro slehernim izmed njih se je Marie-Anne privatno pogovarjala. In vsakomur je ponudila nekaj okrepčila — zdelo se je skoro, kot da bi se hiša spremenila v pivnico.

Toda kdo more ubiti pogum ljubimca? Martial je prenašal vse to brez godrnjanja. Salil in smejal se je z vsemi, ki so prihajali odhajali. Segal jim je v roke in včasih je celo pil z njimi.

Pokazal je še mnogo drugih

dokazov moralnega poguma. Poudaril se je gospodu Lacheneurju, da mu pomaga pri urejevanju njegovih knjig, in nekoč — bilo je v sredini februarja — je videl, kako se muči Chanlouineau z nekimi pismom. Ponudil se je, da mu spiše pismo.

"Prešmentano pismo ni za mene, pač pa za nekega mojega strica, katerega hči se bo poročila," je rekel Chanlouineau.

Martial se vsede na stol pri mizi, in piše, kakor mu je Chanlouineau polagoma pripovedoval. Napisal je tako-le:

"Moj dragi prijatelj. Končno smo se domenili, in poroka se bo vršila. Sedaj smo zaposleni s pripravami za poroko, ki se bo vršila — Vabimo vas, da nas posetite z vašo družbo. Gotovo vas pričakujemo, in bodite pripravljeni, da čimveč prijateljev pripeljete, toliko bolj veselo se bomo imeli." Chanlouineau je bil silno zadovoljen.

"Ah, markiz!" pripomni nekega dne vojvoda, "Chupin mi je povedal, da vedno tičiš pri Lacheneurju. Kdaj te bo vendar minila bedasta strast za ono deklino?"

Častihlepje je imenitna stvar! Vojvoda Sairmeuse in markiz Courtornieu sta že zdavnaj preživela prvega pol stoletja življenja. Mnogo viharjev in strasti sta prenesla v življenju. Bila sta lastnika milijonov in lastnika najbolj sijajnih stanovanjskih palač. V takih okoliščinah bi človek pričakoval, da je njuna želja, da v miru in pokoju preživita zadnje dneve svojega življenja.

Prav lahko bi si ustvarila srečno življenje s tem, da bi pomagala sirotam v svojih okrajih in bi s te mzbrela okoli sebe nebroj ljudi, ki bi ju blagoslavljali radi njihovih plemenitih del.

Toda ne. Oba sta kar koprnela, da imata svoje roke vmes pri upravi dežele in vlade. Vojvoda, ki je bil imenovan za vojaškega poveljnika svojega okraja, markiz pa, ki je bil predsedovalni sodnik sodnije v Montaignacu, sta bila prisiljena radi svojih uradov, da sta zapustila sijajne palače in se nastanila v manj dostojnih prostorih v mestu.

Toda godrnjala nista radi spremembe. Njun napuh je bil potolažen.

Na prestolu je vladal Louis XVIII; rad se je obema podajal in vsi skupaj so bili srečni.

Dne 4. marca, 1816, se je vojvoda Sairmeuse pravkar vsedel na stol k mizi, da večerja, ko je začul glasen šunder v veži.

Vojvoda vstane — toda že v istem trenutku se vrata odpro na stežaj in v sobo stopi možakar, ki je komaj lovil sapo.

Bil je Chupin, bivši tihotapec, katerega je vojvoda Sairmeuse dvignil v urad prvega gozdarskega nadzornika.

Očividno je bilo, da se je pripetilo nekaj izrednega.

"Kaj vraga prinašate?" ostro vpraša vojvoda.

"Že prihajajo!" kriči Chupin.

"Že so na potu!"

"Kdo, zlodja, kdo?"

Namesto da bi odgovoril izročil Chupin vojvodi prepis pisma, katerega je napisal Martial po navodilu Chanlouineau.

Vojvoda Sairmeuse je čital: "Moj dragi prijatelj. Končno smo se domenili in poroka se bo vršila. Sedaj smo zaposleni s pripravami za poroko, ki se bo vršila — Vabimo vas, da nas posetite z vašo družbo. Gotovo vas pričakujemo, in bodite pripravljeni, da čimveč prijateljev pripeljete, toliko bolj veselo se bomo imeli."

"In kaj naj to pomeni?" vpraša vojvoda.

Chupin si začne puliti lase.

"Na potu so," ponavlja. "V mislih imam kmete, ki se hočejo polastiti Montaignaca, pahiti kralja s prestola, dovoliti povrnitev cesarju Napoleonu ali pa njegovemu sinu — prokleti kmetje! Osleparili so me. Nekaj sem slutil, toda nisem mislil, da se bo tako kmalu začelo."

Vojvoda je bil za trenutek kot okamenel radi te strašne novice.

"Koliko pa jih je?" zahteva.

"Oh, kaj jaz vem, gospod! Dvatisoč, mogoče desetisoč."

"Toda mestni ljudje so vsi z nami," reče vojvoda.

"Ne, ne, gospod. Uporniki imajo tu svoje zaveznike. Vsi upokojeni častniki se jim bodo takoj pridružili."

"In kdo so voditelji teh upornikov?"

"Lacheneur, župnik Midon, Chanlouineau, baron Escorval —"

"Dovolj!" zakriči vojvoda.

Sedaj, ko je bila nevarnost gotovo pred durmi, je postal vojvoda zopet miren. Njegova orjaška postava nekoliko sklonjena radi poznih let, se je ponosno vzravnila.

Z vso silo, potegne za vrvi pri zvoncu; toliko bolj veselo se bomo imeli."

"Moja uniforma!" poveljuje Sairmeuse, "moje pištole! Hitro!"

Že je hitel sluga, da spolne povelje, ko vzklikne vojvoda:

"Čakajte! Naj nekdo zasedla konja ter naroči mojemu sinu, da pride nemudoma k menja. Sel mora priti v Sairni. Vzemite najboljšega komeuse in v srtni sem v najmanj dveh urah."

Chupin je hotel vzbuditi pozornost svojega gospodarja s tem, da ga je pričel vleči za konec njegove suknje. Gospod Sairmeuse se obrne:

"Kaj še?"

Stari hihotapec položi prst na ustnice, vleče molk, toda kakor hitro je sluga zapustil sobo, reče:

"Brez potrebe je pošiljati po markiza."

"Zakaj, norec bedasti?"

"Zato, gospod, zato, — oprostite —"

"Vraga! Govori!"

Chupinu je bilo žal, da je tako daleč zašel.

"Zato, ker je markiz —"

"Kaj je?"

"On je sam žarotnik!"

Vojvoda zdajci tako silno udari po mizi, da se slednja prelomi in z glasnim ropotom pade po tleh.

"Lažeš, lopov!" grmi vojvoda in preklinja s hripavim glasom.

Bil je tako strašen v tem položaju, da skoči stari tihotapec.



Predsednik Roosevelt prebira pošto, ki mu je bila doposlana na počitnice. Za njim stoji njegov sin in sinaha.



Earl Baldwin, bivši angleški premier, ki je spravi kralja Edvarda s prestola, je prišel v Zed. državo in je dobil na Columbia univerzi častni naslov doktorja prava.



Na sliki vidi prizor, kako vlečejo potopljeno podmornico Squaw v plitve vode. Podmornico so dvignili s pontoni iz morske globine. Sprejaj vidite parnik, ki vleče podmornico in številne vrvi, s katero je podmornica privezana.



Charmayne Smith iz Dallas, Texas, bo zastopala svojo državo v Atlantic City, N. J. za "Miss Americo 1939."



Bojni tank ameriške armade, ki je preplezal strelski jarek brez vsake težkoče. Prizor je iz manevrov pri Plattsburg, N. Y.

tapec proti vratom, prime za kljuko in se pripravi na beg.

"Tako naj zgubim svojo glavo, ako nisem govoril resnice," jeclja pri vratih. "Ah! Hči Lacheneurja je prava coprnica. Vsi fantje soseseke so za njo in radi nje v zaroti: Chanlouineau, mladi Escroval, vaš sin —"

Vojvoda Sairmeuse je preklinjal in se rotil ter stramol Marie-Anne, dokler ni vstopil v sobo njegov sluga.

Vojvoda umolkne, obleče uniformo, zapove Chupinu, da mu sledi, nakar zapusti hišo.

Še vedno je upal, da je Chupin pretiraval nevarnost. Toda ko pride do glavnega trga, odkoder je lahko zrl daleč naokoli, je takoj zginila njegova iluzija.

Signalni ognji so goreli vsepovsod. Zdelo se je, da je Montaignac obkoljen od silnih plamenov.

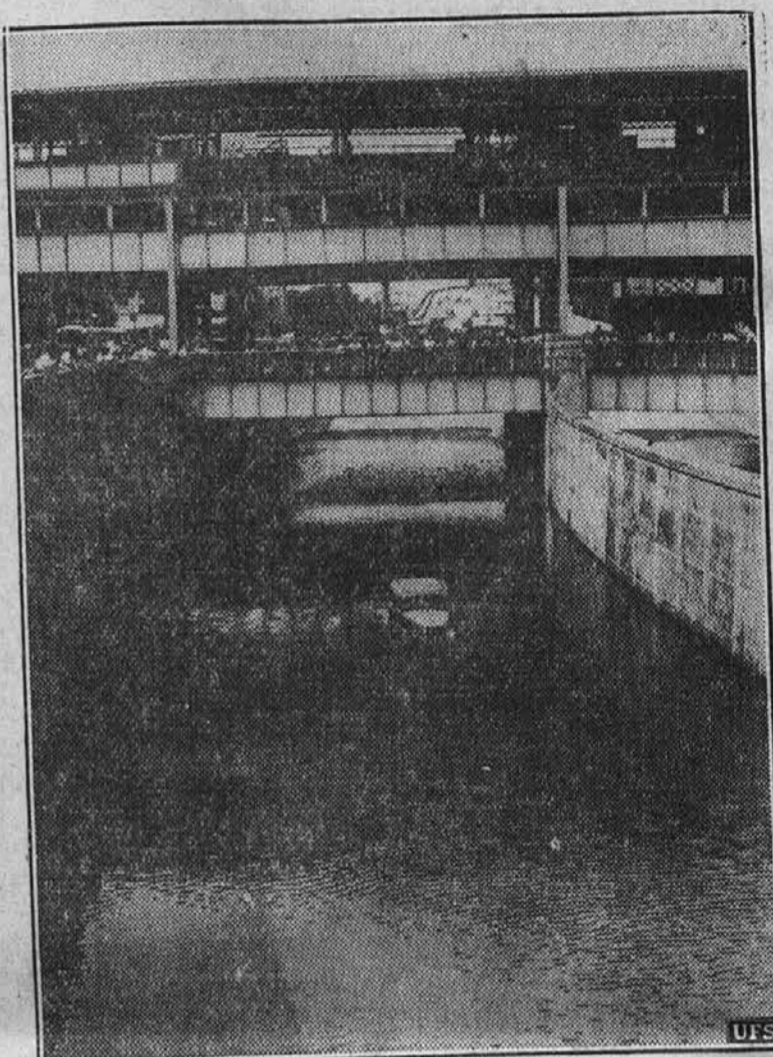
"To so znamenja," mrmra Chupin. "Uporniki pridejo v mesto, predno bo odbila druga ura."

Vojvoda ne odgovori ničesar, pač pa hiti, da se posvetuje z markizom de Courtornieu.

Hitel je proti hiši svojega prijatelja, in ko na vogalu hitro obrne, opazi dva možka, ki sta govorila v neki veži. Ko slednja zagledata bliščečo uniformo vojvode, hitro zbežita.

Vojvoda plane za njima, kmalu doseže enega, ga zgrabi za vrat in ga strogo vpraša:

"Kdo si? Kako ti je ime?" (Dalje prihodnjčič.)



Nad New Yorkom se je bil utrgal oblak in voda je poplavlila ceste. Tudi kaj vidite, koliko je bilo vode v nižjih krajih. Avto se komaj vidi iz vode.



## ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

### Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS  
WOLFF HEATING CO.

GREJNI INŽENIRJI

Gorak zrak, para, vroča voda, plin, olje, air conditioning. — Popravljamo vse vrste furneze in boilerje. NOBENE GOTOVINE TAKOJ, PLACATE V TREN LETH. Urad in razstava vseh predmetov na

715 E. 103 ST. GLEnville 9218  
Vprašajte za našega zastopnika—Štefan Robash

Ohranite ta kupon, je vreden **25c**

Ta kupon in 75c je za vstopnico dveh osebam na petkovo zabavo v dvorani cerkve sv. Vida, točno ob pol devetih zvečer.

Ohranite ta kupon, je vreden **25c**



**V BLAG SPOMIN**  
DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA PRELJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SINA IN BRATA

**LUDWIG JAKUS**

ki je za vedno zaspal dne 8. septembra 1937

Leti dve počivaš v grobu, duša se pa veseli tam v višavah gor nebeskih, kjer se svidemo še vsi.

Zalujoča mati,  
**MARY JAKUS**  
in **SESTRE**  
Cleveland, Ohio, 6. septembra 1939.